

Matxicot

Les formes de la memòria són interessants per a la comprensió d'una societat. El grafòman Josep Pla ho havia escrit per activa i per passiva. Tanmateix, la intenció i l'estil de Matxicot presenten poques similituds amb l'estil i la manera d'escriure del solitari de Palafrugell. Matxicot i Josep Pla són als antípodes literaris. Sarcàstic l'un; loquaç i contingudament sentimental, l'altre.

Sota la màscara literària de Matxicot, Joan Pedrol hi expressa més l'esperit de polèmic de Friedrich Nietzsche –la seua voluntat d'humor en forma de lleixiu dissolvent– que la voluntat memorialista del periodista Josep Pla, vinculat –ara ho sabem–, en un sentit ampli, a la cultura industrial dels taps de suro de Palafrugell. Són dos moments crucials en la història del segle XX i XXI: Josep Pla intenta recuperar a través de les memòries –de la literatura– tot allò perdut en la guerra i en la revolució. Joan Pedrol assaja una mena d'implacable i verinosa sàtira de la societat sorgida de la

LA LECTURA DEL VOLUM PRODUËIX UN EFECTE TAN DEVASTADOR COM FEROCÈMENT IL·LUSTRADOR

guerra civil. Només el retrobament dels amics de joventut l'entendreu moderadament.

A *La memòria de la felicitat perduda* Matxicot ha retratat amb ploma àcida i pinzellada ràpida els

trets de la seua primera joventut. Ha escrit un volum que retrata una generació –i probablement una educació–. Sobta confirmar que dels professors d'institut en resten, sobretot, les anècdotes més externes. També s'hi retrata un grup social (la petita burgesia rural) i una ciutat provinciana i de frontera: Lleida.

Fins aquí, les obvietats: Matxicot també ha provat d'ajustar comptes amb els *jerifaltes* del règim franquista, inclòs, subtilment, son pare. Emperò les crítiques més feroçes s'adrecen contra els preceptors del Col·legi Menor de Sant Anastasi, que eren “una mena de comisari polític que estava per damunt d'educadors i del director mateix”. Els esquitxos crítics apunten ací i allà: són innombrables. Per exemple, un tal Lanzaco, director del Col·legi Menor, “llegia Unamuno i Ortega y Gasset, dos mestres del feixisme sembla”. El temps de la memòria se centra en els principis dels anys seixanta: des de 1962 fins 1964. L'espai? El col·legi menor, l'INEM (Instituto Nacional de Enseñanza Media), ara el Màrius Torres; el carrer Major, amb tots els cines ara demolits, i, naturalment, els Billares Miravete, idealitzats com a espais de llibertat.